Број 36. У Новом Саду, у суботу 16. фебруара 1908. Година XLIII.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 70 пот. за четврт године 8 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр 26 п. на четврт године 9 круна 76 пот.
За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 кр. а за стране земље годишње 6 круна 50 пот.
Појединн вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. сваке врсте сваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића. Администрација „Заставе“ налази се у кући где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Појединн вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

После избора у Хрватској и Славонији

Кад ове редове пишемо, још нам није познат коначан резултат свих избора посланика у Хрватској и Славонији Међутим зна се да је хрватска коалиција на тим изборима добила већину посланика. Од странака изван коалиције највише је мандата задобила Франкова странка или како се званично зове: чиста странка права. Српска народна радикална странка победила је у два среза сјајно, а улази у ужи избор у 5 срезова.

У новом сабору биће хрватска коалиција у већини Према парламентарном начелу она треба да преузме и владу. Министар-председник Векерле изјавио је, да ће преговарати с оном странком, која добије већину на изборима И бан Раух мисли да преговара са већином Но и један и други су уједно додали, да Угарска не може Хрватској и Славонији дати више од оног што се налази у програму бана Рауха. Најглавније спорно питање жељезничарска прагматика, има се пак решити путем регниколарних депутација. Прваци хрватске коалиције пак стоје на том становишту, да угарски сабор сам измени жељезничарску прагматику у колико се тиче званичног језика на жељезницама у Хрватској и Славонији

Питање је сада, хоће ли хрватска коалиција примити услов, који ставља Угарска, а тај је да се сва спорна питања, дакле и жељезничарска прагматика, упуте регниколарним депутацијама. Кад би тај услов примила, онда би још само лично питање било сметња, да прими владу У питању је бан Раух и његова влада. Бан Раух је више пута већ изјавио, да он остаје на банској столици без обзира на резултат избора. Векерле је пак додао, да коалиција не може примити да изврши Раухов програм али тај се програм не може извршити без њега.

Раухова изјава, да он остаје на банској столици без обзира на исход избора, може се разумети иако са парламентарног гледишта није основана Он је примио владу пре два месеца. Није смео рачунати, да ће за то време створити већину на изборима. Зато је вероватно, да је он банску столицу примио под условом, да га исходи ових избора не могу пољуљати Вероватно је, да је он унапред добио јамство, да ће му се дозволити, да спроведе и друге изборе. Ако хоће у друге изборе, морао се осигурати, да ће имати и времена, да се за њих спреми. Да је све то тако, сведочи и то, што су именовани оделни предстојници земаљске владе и велики жупани. И ови су се осигурали вољда, да неће за два или три месеца морати да напусте своја звања.

Као што се види, прилике су врло замршене. Велика ће сметња бити још и то, што је у хрватској коалицији највећа хрватска странка права, која је напустила речку резолуцију, па се вратила на свој стари правашки програм По том програму Хрватска и Славонија треба да се оцепе од Угарске, па са Далмацијом, Босном, Херцеговином, Истром и Међумурјем да се споји у једну велику, независну краљевину у оквиру хабсбуршке монархије Тај програм не може прихватити Угарска, јер не само што хоће потпуно да оцепи Хрватску и Славонију, него чак хоће од Угарске да оцепи и Међумурје дакле да јој одузме један део земљишта. О им тога тај програм хоће да сруши дуалистичко уређење Аустро-Угарске, те да створи у њој три државе Хрватска странка права доћи ће у врло незгодан положај Ако остане на своме програму, не може остати у коалицији за случај, да ова преузме владу. Ако пак она не буде у коалицији, онда ова нема већину у сабору. Одрече ли се пак свога програма, онда је зло по њу. Онда ће је Франковци смрвити, јер ће јој с разлогом моћи пребацивати, да је за љубав пештанских штипендија напустила правашки програм.

Из ових замршених прилика врло је тешко наћи излаз. Ако хрватска коалиција тражи, да Угарска пред њом капитулира и повуче жељезничарску прагматику, онда нема споразума. Ван сваке је сумње, да Мађари неће на то никад пристати, да се Угарска понизи. Према томе сви су изгледи, да ће морати доћи до нових избора. Кад ће доћи до нових избора, то се не може предсказати. Векерле је задовољан, што је овако испало, јер треба у угарском сабору да остану Супиловци. Они су му још увек потребни, да помоћу њиховом Кошутову странку држи у шкрипу Кад буду своје учинили, онда ће доћи друго време — па ће и избори друкчије испасти. Не може се порицати, да ће се прилике јако изменити, ако бан Раух остане на влади и даље. Чиновништво је тако сложно гласало за коалицију само зато, што је било уверено да ће бан Раух пасти, а коалиција доћи на владу Бивши подбан Николић већ је отворено претио оним чиновницима, који не буду држали са коалицијом Но кад се чиновници увере да Раух не иде, многи ће се пољуљати, па ће онда доћи Раухово време Да је чиновништво обезбедило победу коалицији, то неће порицати ни коалиционаши Оно је не само сложно радило за коалиционашке кандидате, него је и гласало. А у земљи, где је бирачко право тако ограничено ту су чиновници од великог уплива. Има срезова, где чиновнички гласови чине скоро половину и трећину бирача. Ту се без њихове помоћи не може ни победити.

Српски народ има пуно разлога, да страхује за своју будућност. У хрватској коалицији седе и самосталци. Они су уз помоћ чиновништва, Хрвата и других елемената, добили већи број мандата. Бројевима се дају утврдити, да је српски народ стајао на страни српске народне радикалне странке. Али српски народ није могао да одлучи сам Они несретни српски синови, који се зову самосталци, удружили су се са свима Н србима и осујетили победу радикалних кандидата Из Загреба је издата парола: **рушите радикале, те најљуће Србе** — Чиновници и католички попови кортешовали су као помамни у друштву са српским мрачњацима. Тако су у сабор ушли као српски заступници они, које су изабрали Хрвати, Немци и Јевреји уз притисак званичника. Они нису српски заступници, јер их Срби нису ни бирали. Они морају да се осврћу на жељу оних, који су их бирали, јер други пут неће бити изабрати. Њима то неће ни тешко пасти, јер су се са нашим калуђерима споразумели, да им оставе автономију а Хрватима обећали, да ће служити хрватским интересима. Они су већ изјавили, да су православни Хрвати, да је Србин што и

ПОДЛИСТАК.

АРХИМАНДРИТ ИЛАРИЈОН РУВАРАЦ.

(Нови прилози за његов животопис.)

IX.

Овде би могли завршити *расматране* ово о Иларијону Руварцу, његовом внезу Лазару, његовој Монтенегрини, његовим успесима, историјској спреми његовој и о ономе што треба да се узмогне српска историја написати. Хтедосмо рећи, како је оно што је Радонић о Руварцу написао незнаствен и несабиљан посао, не хотећи заслуге Руварчеве крњити, које су на пољу српске историјографије или њене критике велике. Начинити пак од њега књижевног хероја, то не иде. Необделано посао је још је тако велико, *да мора још десет Руварацa доћи док узмогне бити говора о готовом послу*. Иларијон Руварац би се сам саблазнио, да је овај есеј за живота видео и прочитао. Он није био пријатељ фраза и претеривања. Кад је у априлу 1888. од српске краљевске академије за члана изабран, писао је »велике недеље« 1888. своме пријатељу из чијих писама све наводимо: »Богу хвала и хвала и члановима академије, који ме изабраше за члана, *не што сам дојакошњим ситничарским радом заслужио, да ме изаберу*, већ што су мислили да треба ипак одликовати човека, који је показао да има добре воље и да је заздан тежио за истином и правдом, *па макар што није ухватио праву истину и макар шго није ништа доказао.*« Тако је он 1888. о себи и свом раду мислио »Рајић је био богослов и *велики муж*“ рекао је Руварац о овом у свом писму од 15. (27.) октобра 1886. а о себи је рекао у писму писаном у манастиру Грегетегу на Иван дан 1886 : ..»Треба да знаш, да ја у једно време расправљам 77 питања из српске историје. Та какva ли нам је жалосна историја наша, кад је све у питању, кад се све што је досле узимано за историју из темеља рушити и камен по камен поново обрађивати и тесати мора. Ја се с тим обрађивањем каменова или камичака бавим и неју — то већ видим — за живота свога с тим бити готов, а други ће после из тих отесаних и обрађених каменова и камичака градити зграду историје наше по плану и укусу своме. Ја ћу остати вечито »хондлонгер«, али без те предрадње не може се ни мислити на праву градњу!«

Оно улепшавање је било зато неумесно, и оном улепшавању намењен је овај наш исправак, не да од Руварца одузимамо штогод *него да претом покажемо на болест целе школе*, које, као што је Руварац претеривао у својим проналасцима, исто тако претерује у својим врлинама и самохвалисању својих заслуга на пољу историјографије. Јер не ваља из вида једно изгубити. Руварац је у српској историји *проучавао само механичан део њен*. Шта се је збило или шта се није збило. Он је истраживао шта су у српској историји радиле физичке силе ондашње српске државе, које су идеје на тај рад утицисале, о томе Руварац није ни једне речи прословио. Ми смо на једном месту горе рекли, да је тај део праве историје отпочео један од његових ученика, с којим успехом — то ћемо тек видети. Руварац за утицај идеја, на једно доба није знао. *Ту страну његовог рада др. Радонић и не додирује и њему је сасвим непозната*, иако историјографија идеје једног доба не сме ћутом прећавити иако су оне често неразлучне од оног рада који је очима видљив. У овом погледу могло би се рећи, да Руварац стоји за Рајићем, који је не један пут појаве тумачио оним идејама које су на њих утицале. Овај недостатак у Руварчевом раду, нарочито се опажа у његовој Монтенегрини. У место да истражује, како се Црна Гора развила као српска државна посебност, шта је тамошњи народ подстицало на однор против сваког туђинског уплива и мешања и како је могуће било, да код толиких промена од XIV. века до XIX одржи поред онако силних суседа ипак неку самосталност, стао је он испитивати само једну страну црногорске историје, не истражујући у исто време, *шта је Црну*

Хрват, да је свеједно Велика Хрватска или Велика Србија. Они су у заједници са хрватском странком права, која не признаје српски народ а задаћа јој је, да буде мост за продирање Аустрије на Балкан. Зато су Хрвати тако бесно устали против Срба радикала. Српски народ није бирао своје посланике, него су им наметнули Хрвати своје измећаре. Нису дакле побеђени радикали, него је хрватска противсрпска мисао помоћу неких заведених Срба однела на изборима победу. Но зато ми не очајавамо, јер смо уверени, да ће убрзо сви Срби увидети, куд их воде православни Хрвати, те ће се вратити у српско коло. Нисмо малолетни да нас воде хрватски попови и чиновници. Утешна је појава да је огромна већина Срба бирача била на правом путу =

И опет: Предлог за уређење свештеничких прилика.

IV

Може бити да је врло мали број свештеника који су против свешт. удружења, али већина је за удружење. Данас видимо, да се сви сталежи удружују, па није чудо кад и свештеници теже за свешт. удружењем. Свештенство протопрезвитерата вршачког на свештеничкој исповести 1907. г. изразило се повољно за свешт. удружење и у начелу примило је „Предлог за правила православног српског свештеничког удружења митрополије карловачке“ који је поднео преч. г. Божа Поповић протопрезвитер вршачки. За сад нећемо критиковати предлог, него ћемо се само на једну ствар осврнути. У споменутом предлогу преч. г. Б. Поповић истиче, да свешт. удружење потребно је да има и „орган удружења“, а то је тим потребније, што свештенство карловачке митрополије нема свог листа. Што се тиче самог листа држим, да се можемо задовољити с правцем, који је преч. г. Б. П. у свом предлогу изнео и свакако треба да настојимо, да што пре дођемо до свог листа, јер имајући свој лист пре ћемо створити свештеничко удружење него свештеничким новчаним заводом.

У карловачкој митрополији има око 650 свештеника, а ми немамо свог листа. Ја држим, да може опстати лист са 650 претплатника, и да ће га сви свештеници држати. Кад можемо држати друге листове, свакако да ћемо држати и наш лист у толико пре, што ће то бити стручан лист, који се неће бавити партизанством. Наш лист могао би се раније покренути, и у њему би могли све наше ствари расправљати да не идемо политичким листовима, који и онако имају и сувише посла, да не могу и поред најбоље воље доносити у свој оширности често наше ствари.

Пошто је свешт. удружење једно од најважнијих наших ствари, држим, да то питање треба свестрано расправити и уредити да доцније не наступи разочарање и од зла горе. Свешт. удружење мора имати јасан циљ и правац којим ће свој циљ постићи. Свешт. удружење може имати врло опсежан делокруг, и може се разгранати на поједине гране, које обухватају цео рад свештенички, и за то треба почети са основом а не са гранама. Погрешно је мишљење, да треба прво да стварамо оне гране које требало би да се оснивају на свешт. удружењу и тек помоћу њих да стварамо свешт. удружење, јер може се догодити, да се једна грана прошири на штету других а може бити и саме основе т. ј. свешт. удружења. Да би се то избегло, морамо темељ на здраво тло поставити, и тек на здравом темељу зграду дозиђивати, и прво основати свешт. удружење, па тек онда катихетско и можда и свеш. новчани завод.

Имамо монашко удружење, па зар да ми не створимо и свешт. удружење, ради бољег и успешнијег рада? Појединци не могу скро ништа учинити, односно ако и учине „куд ће сламка међу вихорове?“ Да би били чврћи бедем против напада и разних подвала, треба да створимо свешт. удружење, али прво код себе да расчистимо и поправимо.

Ми данас у карловачкој митрополији имамо своју автономију и уредбе којима је автономија уређена. Ако мало боље посмотримо автономне уредбе, видимо, да скоро ниједна уредба данас не важи у целости, него да је из сваке нешто измењено. У зевши у обзир наше автономне уредбе осећа се потреба, да се наша автономија среди и уреди; осећа се потреба, да се створе нове автономне уредбе, које ће и код нас ред завести. Да би се боље уредила автономија, свештенство треба, да на основу своје праксе и искуства, стави примедбе или предлоге како би се што боље уредила наша автономија и избегле зло употребе, које су се до данас догађале. Да би пак свештенство што боље и правилније ставило своје предлоге, треба да је целина т. ј. треба да створи свешт. удружење, па да се и при уређењу наше автономије чује глас свештенства, а да се не ради за нас а без нас.

Држим да је боље створити свештеничко удружење, него оснивати свештенички новчани завод, јер док за прво треба братске љубави и поштовања, за друго треба капитала бар 300 К. (то није мали новац) који многи свештеници немају нити могу увети деонице осим ако би се задужили. Код првог радимо на користи и напретку целог свештенства, како би што боље и народу користили, а код другог вући ће корист само деоничари.

*

На свршетку морам споменути, да предлог није савршен, и да свакако треба да тежи свештенство за оним што ће му бити корисније, од свешт. новчаног завода. Држим да је боље, праведније и корисније да свештенство створи свештеничко удружење, праведнију свештеничку дотацију и с њом споји и мировину, него што оснива свештенички новчани завод. Чудим се да стварају новчани завод још они, који највише вичу — неки још у богословији — на тешку службу а слабу наплату. С.

Гору кроз више од 500 година очувало ма и као полузваничног фактора на Балкану, када много јачи фактори као што су били: Србија, Бугарска и Босна па чак и Мађарска турској сили не могаху одолети и пропасти морадоше. Рецимо да је Црна Гора и харач плаћала, између Млечића и Турака се превијала, чак слободна, чак полузависна извесно време била, ипак је историјски и политички проблем, како се није никад коначно у турско царство претопила, као што је то са осталим државама балканским било.

Овај проблем истраживати и пратити га кроз 4—500 година, било би важније и са гледишта српске историје и културе занимљивије, него истраживати само једну страну његову и матезати се с питањем о зависности Црне Горе, које би само од себе било решено да је паралелограм свих сила, које су Црну Гору као државу одржале, испитан. Но ту долазимо опет на оно што смо већ толико пута у овом разматрању о Руварцу рекли, а то је: *да Руварац за така питања није био ни створен ни спреман*, и да су за његов видик биле само ситнија питања или бар узгреднија, која нису водила у комплекс политичких, психолошких и културних питања, која би се прво морала пречистити, пре него што би се приступило питањима, за која је Руварац држао да их је већ — решио.

(Наставиће се)

Ново-пазарска и Дунавско-Јадранска жељезница.

Писмо Сир Алберта Ролита, издавача „Тајмса“.

(Штампано у „Тајмсу“ 20 фебр. ов. год. по нов. кал.)

Господине, — Путујући пре годину или више дана по балканским и дунавским земљама, слушао сам разна мишљења од државника, инжинира, извозника и других, а и сам сам дошао до неких закључака односно жељезничких веза између поменутих земаља и других, а нарочито у правцу Јегејског и Јадранског мора. Несретан је факт, што се тако мало пажње обраћа локалним потребама и захтевима томе фактору од животне важности по економски развитак дунавских држава, а тако много се обраћа пажња политичким обзирима особито од стране великих сила, које су у стању да господаре ситуацијом. Међутим такве су жељезнице јако потребне и у великој су мери могућне. У Београду сам видео товаре упућене бродовима у Италију, Лондон и енглеска пристаништа, Дунавом Црним и Средоземним морем, тако исто и робу па чак и залеђену, да би издржала пут, упућену опет на иста места преко Солуна — и једно и друго је врло заобилазно. Могуће је, да има трговинског разлога за везу аустријске жељезнице са Митровицом, да би се тиме скратила даљина до Солуна, али пројектована српска жељезница од Дунава на Јадранско море мора се узети као потребна допуна аустријске, ако се не жели да се озбиљно повреде српски интереси, и да се мир на Балканском полуострову, па можда и у Европи, не стави на коцку.

Али било како му драго, била новопазарска линија првенствено стратегиска или економска, извесно је, као што сам рекао својој адреси лондонској трговачкој комори по повратку са ближег Истока да не може бити питања ни о вредности ни о потреби, да се жељезнице доњих дунавских држава вежу са Јадранским приморјем. Јер у најбољем случају чак и са пројектованом новом жељезницом, Солун је дуг и обилазан пут до потрошачких и пошиљачких станица средње и западне Европе и Енглеске, док би линија на Јадранско море била непосредна и врло корисна, ма да би њен последњи део могао бити потежак у инжинирском и економском смислу. Ја сам честитао барону Еренталу и српском првом министру г. Пашићу, што су окончали царински рат и закључили трговински уговор, али такве економске диференције могу опет наступити, па је добро постарати се за олакшице и друге путеве.

Тешкоће дунавско јадранске железнице леже у томе, што опет могу политички утицаји добити пресудну важност; према правцу који се узме и пристаништу које се изабере, моћ спречавања остаје у рукама Аустро Угарске или Турске која би радила или motu motu или под сугестијом, или односно крајње станице у рукама Црне Горе — премда ће ова вероватно пре помагати него одмагати, тек је потчињена власти једног вета, који у овом случају има по уговору Аустро Угарска. Ако се међутим ове тешкоће могу савладати и друштвено и материјално благостање тих пространих крајева буде непристрано узето у оцену од стране великих сила, а нарочито ако се кооперација или још боље савез за тако животан задатак може склопити између доњих дунавских држава — више ће се учинити тим мирним продирањем железничких пруга за побољшање судбине велике масе тамошњег становништва — сељака, — него што ће се изгледа моћи постићи у садашњим приликама, које последњи догађаји заиста нису поправили. Извесност, да ће се на крају крајева таква јавна предузећа развити и постати веома корисна, толика је, да нема никакве сумње, да ће се ако буде веће доследности и политичке сталности, потребан капитал прикупити, не само за железнице него и за мануфактурна и трговинска предузећа.

У Лондону, 17. фебруара 1908.

Ваш одани

Алберт И. Ролит с. р.

Ко је победио у Дању!

Пуне су биле коалиционашке новине клевета да су радикали владини кандидати а и владина »Уставност« да подвали радикалима, стрпала их је међу владиновце.

А како је у истини власт према радикалима поступала најбољи је доказ дањски избор.

За кандидата коалиције Шандора Поповића гласало је 189 изборника а од ових до 150 Немаца, Хрвата и Чивута.

Ми добро знамо да су увек Немци, Хрвати и Чивути гласали куд је власт хтела, та прошлога избора није коалиционашки канди-

дат радикал поп Јоца Магарашевић добио ама баш ни једног несрпског гласа, а овога су пута сарвашки Немци на челу са начелником гласали листом за »опозиционара« коалиционаша Шандора Поповића, ти сарвашки Немци који су увек на миг престојников гласали.

Питамо ми на чији су миг сад гласали, кад др. Новак из Сарваша није добио ни једног гласа.

Алмашки Хрвати који су прошли пут на миг престојников гласали листом на владиновца др. Максимовића, гласали су сада листом на челу са бележником и начелником на коалиционаша Поповића.

Ердутски Немци и Хрвати су прошли пут листом гласали на владиновца а овај пут на челу са бележником и начелником листом на коалиционаша Поповића.

Питамо на чији миг су сви ови гласали на »мађарона« др. Максимовића а овај пут на коалиционаша Поповића.

А требало је бити на избору па видити како је тешким срцем оно тридесет и неколико Срба гласало на Поповића; требало је гледати како готово сваког појединог прати сам кандидат Поповић пред изборно поверенство, како му гледа у очи, а јадник обара главу и шапута: »гласам за Поповића«.

Ај, шпаркасо, шпаркасо, којој је Шандор Поповић директор, били ти знала рећи откуда то?

За дра Новака је гласало 163 изборника а од ових 150 Срба, који су свесно и одушевљено ступали пред изборно поверенство кличући: »гласам за радикала Новака«.

Одушевљење је међу Србима далњег котара велико што се готово сви Срби, сви независни и свесни Срби окупише под барјак српске народне радикалне странке и бориће се под тим барјаком до последње капи крви.

Дањски радикали

Избор у Карловцима.

Пишу нам из Карловаца: Овде је победио православни Хрват, Владимир Николић Подрински, са 5 гласова већине. За њега су радили чиновници, католички попови и српски мрачњаци. Он је победио, али већина српских бирача није гласала за њега. Изабрали су га мајурски Хрвати. Тако је хрватска мисао освојила и Српски Сион, али за кратко време. Срби су прогледали и виде, куд их води измећарска самосталија. Српске језуите употребили су и богослове у кортепке сврхе. Богослови су као помамни јурили у Мајур, да довуку оних 11 гласова за Хрвата Николића. Новаца су имали коалирци, колико им је требало, па је пијанка дуго трајала. Српски је народ изјавио гласно, да одобрава рад српске народне радикалне странке. То сведочи већина српских гласова. Већина Срба бирача није хтела да ступи у службу велико хрватске пропаганде као извесни српски калуђери, попови и интелигенција. Народ је будан и свестан, па ће очувати своје светиње и поред тако жалосне интелигенције.

Политички преглед

Трзавице у Будимпешти. Политичке прилике у Будимпешти још увек су замршене. Група незадовољника у Кошутовој странци тражи, да се уваже њихове жеље пре него што се донесе коначна одлука о пооштравању саборског пословника. Министри никако неће да попусте, због чега може настати криза. „Наје Фраје Пресе“ доноси уводни чланак, у ком тврди, да ће гроф Андраши морати да одступи. У том случају ће одступити читав кабинет. Нов кабинет би образовао у том случају Фрања Кошут. — Гроф Андраши изјавио је, да угарска изборна реформа неће бити по примеру аустријском. Но пословник се мора пооштрити, да би влада осигурала решење војничких питања.

Немци против Пољака. У сабору Немачке примљен је са 143 против 111 гласова предлог о експропријацији земље (присилном начину одузимања земље) од Пољака. Занимљиво је да је пре гласања министар пољопривреде Армин у свом говору истакао, како се то мора извести, дакле Немци посланици дужни су за то да гласају, јер је математски утврђено да се Пољаци јако плоде, множе, да све више земље долази у њихове руке, и ако им се не стане на пут, у скорашњој будућности потиснуће Немце те не би био далеко дан да и последњи Немац напусти Немачку. У истом смислу говорио је и канцелар Билов. Овај сраман закључак немачког сабо а изазвао је не само међу Пољацима већ и свугде велико негодовање.

Стање у Мароку. У Мазагану може да дође до већих немира. Гувернер Мазагана остао је веран старом султану Абдулу Азису и не ће да преда свој гарнизон Мулеју Хафиду. Зато је овај позвао стране конзуле, да опомену становиштво страних земаља у Мазагану, да се држе по кућама, јер је он, Мулеј Хафид наумао казнити гувернера за непослушност. Другим речима доћи ће до битке. — Јавили смо да је француски генерал Д' Амад наумио, да поново предузме операције, да умири племе Шауја. То се још није до сад учинило, јер француска влада чека од Д' Амада одговор да ли су му за те операције потребна појачања. Осим тога проносе се гласови као да француска влада хоће врховну команду над војском да преда генералу Лиотеју као човеку, који познаје прилике у земљи. Он је ратоборно племе Бени-Снасен брзо укротио.

Вести из места и са стране.

Осуда завереника против кнеза Николаја.

Од ухваћених завереника против великога кнеза Николаја осуђено је седам на вешала, међу њима и талијански новинар Калвино са три женскиње а два мушкарца и једна женскиња на робију од петнајст година.

Думина опозиција у посети код цара.

Царев говор пред посланицима Думе учинио је добар утисак и на Думину опозицију. Чује се, да сад и опозиција тражи, да је цар прими у аудијенцију. У опозицији су странка народне слободе, левица, Пољаци и Мухамеданци.

Закон о точењу у Енглеској.

У енглеском парламенту примљен је у првом читању закон о ограничавању концесија (дозвола) за точење. Хоће да се снизи број крчми и да у једном крају може постојати само одређен број крчми, према потреби становништва. Према том законском предлогу требало би у току идућих четрнајест година укинути неких 30.000 концесија за точење. Даље влада жели, да право подељивања концесија за точење пренесе на поједине општинске управе. Један члан парламента изнео је, да се међу акционарима разних пиварских и крчмарских друштава налази и 1280 свештених лица.

Најмање државе на свету.

Свакоме ће бити познате оне мале државице, Монако, Сан Мариво, Андора. Према њима је наша Црна Гора права сила. Али има и других државица кудикамо мањих још и од њих. Уз Ахен са пруске стране и Лијеж са белгиске лежи општина Моресне. Има свега 550 хектара и 2800 становника. Она је од год. 1815. неутрално земљиште. Има независну владу: градски начеоник и десет саветника. — Сваки становник плаћа просечно по шест франака порезе. Још мања држава је саланска висоравни на граници Јужне Француске. Чета чобана и неколико мајданских радника, то су грађани ове државе. Нема ни полиције ни чиновника, а не плаћају ни порезе. Облашћу управља општински савет. Пре се савет ове државе договарао о том, под чију власт управо припадају. Али то није нико могао казати. Трећа така државица је Вал-де-велтино. Има око 3000 грађана, који живе у шест села. Код њих нема ни полиције ни чиновника ни владе! Њима управља њихов поп, на основу свога угледа. Баве се сагоревањем дрвенога угља, који без царине могу увозити и у Италију и у Аустроугарску.

Лажна вест.

Коалиционашки листови доносе вест, да је у шимановачком срезу изабрат самосталац Радовановић. То је лаж. Изабрат је радикал, др. Јован Радивојевић-Вачић.

Књижевни одбор Матице Српске

имао је у четвртак 14 (25.) фебруара своју редовну седницу под председништвом А. Хаџића, председника друштвеног. Узима се на тужно знање, да је преминуо др. Стеван Павловић, члан књижевног одељења и негда председник Матице Српске, да је од стране друштва издан посмртни лист и да се председник друштвени опростио с покојником на гробу у име Матичино. — Изјавиће се саучешће управи Музеалне словенске споличности у Т. С, Мартину на смрт председника Андрије Кмеђа. — Ради откупа заостале библиотеке дра Ст. Павловића одређује се комисија. — Штампање наставка списка друштвене библиотеке уступа се редакцијоном одбору. За друштвена издања примају се рукописи: Три песме Драгутина Ј. Илијића; „Бог да прости!“ слика из Старе Србије од Зарије Р. Роповића; „Последица кућевног васпитања“. — Не примају се: „Краљ Милан и његова владавина“; „Стеван М. Љубиша“ од † Љубомира Недића; „Брђанка“; „Бивша“. Издају се на извештај: „Неколика писма ђен-Стевана ни мајора Јована Стефановића Виловског; „Глумци“; „Сијело“. Извештај о питомцима узима се на знање.

Објава годишњег вашара.

Идући новосадски годишњи вашар одржаће се 21., 22. и 23. марта (с. р.) све године на пирошком путу пред реформатским гробљем, на који се сва марва из таких места, где не влада марвенска болест по законитом марвенском листу дотеривати може.

Забаве.

Српска народна читаоница у Грачаници приређује у недељу 17. фебруара о. г. забаву уз суделовање српске омладине.

Српска православна црквена певачка дружина „Фрушка Гора“ у Ердевику приређује 16. (29.) фебруара о. г. забаву с играном.

Нова година у Паризу.

У Паризу се на дан нове године прода цвећа отприлике за три милијона круна. Тог дана смеју просјаци слободно ићи по свима деловима вароши и просити милостињу. Просјаци тако и раде, расподеле између себе варош и онда, тих око 22.000, јурну те стану честитати срећно ново лето. По гостионицама келнери сваком госту донесу затражен напитак, уз то и себи по чашу пива, те је, поздрављујући госту нову годину, испију, наравно на гостов рачун.

Исправке.

У данашњој јутарњој „Застави“ у чланку „Сличице са избора у Илоку“ поткрала се крупна погрешка стоји: у „Србобрану“ и „Застави“ а треба: у „Србобрану“ и „Бранику“, што овим исправљамо.

У јучерашњем вечерњем бр. „Заставе“ погрешно је изнесено, да је Миша Николић из Инђије у Руми гласао за Немца Ристера против Србина Тотића. Наш уважени једномишљеник Миша Николић не само да није гласао за Ристера, него је најживље радио у корист радикалнога кандидата Матића. За Ристера гласао је Милан Николић, члан српске земљорадничке задруге у Инђији, у којој је пословоља познати самостални поп Радослав Марковић.

Брзојави „Застави“

Стигли 16. фебруара.

Бан Раух и избори посланика.

Загреб. У добро обавештеним круговима говоре, да је бан Раух помагао хрватско-српску коалицију при овим изборима у тој намери, да јој прибави већину и пусти је, да се изигра. Отуда је чиновништво тако сложно гласало и радило за хрватско-српску коалицију.

Избор социјалисте у шидском котару.

Митровица. (Телефонски извештај „Застави“). Чланови управе српске народне радикалне странке решили су, да се радикална странка у шидском котару не упушта, у ужи избор, пошто увиђа потребу, да и социјалистичка странка буде у сабору заступљена. Према томе је осигуран једногласан избор социјалисте Витомир Кораћа.

Главни уредник: Јаша Томић.
Одговорни уредник: Константин Бранкаровић

ГВОЖЂАРСКА И ШПЕЦЕРАЈСКА
РАДЊА
ЛАЗАРА М. ЈАНКОВИЋА
У ТИТЕЛУ
потребује једног старијег спомоћника. Рефлектанти, који су у обе струке вични, а уз то српски, мађарски и немачки говоре имају првенство. Ступање одма или кроз 6 недеља.
185 3—3

Трговина.

НОВИ САД, 15. фебруара 1907. године.

Пшеница прве каквоће 22 к. 20 до 22 к. 40 п.
Пшеница нова 22 к. — п. до 22 к. — п.
Пшеница средња 22 к. 60 п. до 22 к. 80 пот.
Пшеница лакша 21 к. — п. до 21 к. 40 пот.
Наполица нова — к. — п. до — кр. — пот.
Јечам 15 круна — пот. до 15 кр. 60 пот.
Зоб нова 15 кр. 60 пот. до 16 кр. — пот.
Кукуруз у зрну н. 12 кр. 20 п. до 12 кр. 40 п.
Кукуруз у клипу н. — кр. — п. до кр. — п.
Маст 132 кр. — п. до — кр. — пот.
Сланина 132 кр. — пот. до — кр. — п.
Сланина пушена 132 кр. — п. до — кр. —
Свињи угојени тешки 84 до 86 пот.
Свињи средњи . . 80 до 82 пот.
Свињи лаки . . . 76 до 78 пот.
} све од 100 кила.
} кила
Теоци 76—80 по кили
Овци пар ——— кр.
Јагњци 20—23 пар

Стање воде под Новим Садом.

14. фебруара било је . . . . . 1·80
15. фебруара било је . . . . . 2·12

ПРИПОСЛАНО*).

Редакцији „Заставе“,
Нови Сад.

Господине!

Мени је краљевско српска народна скупштина дала, да од 1908. год уживам годишњу доживотну помоћ од 700 динара.

Ја се обрадовах, у нади да ћу се сад у старости, пред своју смрт, после 40 тогодишњег рада одморити, где у куту београдског плота.

Мислећи да ће краљевско српска позоришна управа и управа новосадског народног позоришта примити моје синове Вукашина и Немању, људе и на позорници и ван ње, глумце од рођења, уметнике по души и срцу, каквих ако има највише у свим нашим позориштима, и то само оних, који су (изузимајући поколењу) моји ђаци били.

На моју молбу управе су се оглушиле к дан данас ћуте, као да су неме.

Зашто?

Мој син Вукашин (коме је сад 28 година) на позорници је од малена, и који ће за четир године славити 25 година глумовања, играо је за ангажман у српском народном позоришту у Новом Саду.

И обећано му је од стране г. г. одборника да ће бити примљен и то једино он Како је речено, тако је и остало, јер није потребно глумцу држати реч.

Представници позоришта и с ове и с оне стране Саве превреше моју 40-тогодишњу муку. Не хтедоше да се пред гробом мало насмејем, јер плакаx целог века.

Мислах да ће ме деца подпомагати, јер са 60 динара месечно не могу жену, сестру и малу децу издржавати.

Али моја су деца потиснута, моја су деца остављена, нек пропадају, нек у сиротињи чаме, они, којих је отац творац позоришта. Јер да мене није било, не би ни толиких глумаца, који су данас у метници, било. Зато сам опет принуђен чланове и чланице покупити и по старим стазама у мојој доста тешкој и оронулој старости поћи доцде, док не пукне суђена рупа.

Мојих ђака требаће још великим позорницама.

Требаће г. г. одборницима, који управљају судбином глумаца пашеника, покорни стубови за забаву. — И кад који умре, да га ни један ни једном речју не ожали.

За мој 40-тогодишњи труд видим благодарност просветних поборника. Моју децу бацају, а примају оне, који никад неће бити глумци. — Хвала господо одборници и из Београда и из Новог Сада. Имате срца за старога борца, за јединог још живог из доба постанка наше уметности.

Хвала, хвала г. г. одборници београдске и новосадске позорнице.

Сад ми треба мушког и женског особља. Нек ми се свако јави у Сремску Митровицу. Па ћу га обавестити за услове.

Хвала вам г. уредниче на пријему.

Фотија Ж. Иличић,

40-тогодишњи управитељ путујућег позоришта и кавалер краљевског српског ордена Светог Саве IV. степена.

*) За ствари под овом рубриком не одговара уредништво ни у ком погледу.

Магарећи кашаљ

то страшило децу, лечи СКОТОВА Емулзија са успехом у свима случајевима. СКОТОВА ЕМУЛЗИЈА је једно од најбољих средстава за слабуњаву болешљиву децу и даје им брзо опет ружичасте, округле образе,

СКОТОВА Емулзија

достигла је своју напредну помоћну и хранљиву снагу с тога, што се само од најбољих, најфинијих и најутицајнијих састојака састоји, који се по особитом Скотовом начину прави као укусан и лако сварљив крем. СКОТОВА Емулзија је за одрасле и за старе исто тако добра и од дејства као и за децу.

мерком само са Право — рибаком — као знак аранжије Скотовог поступка.

Цена оригиналној боци 2 Кр. 50 пот.

Може се добити у свима апотекама

1202 3—5

Sanatogen

препоручује више од 1000 професора и лечника свију просвећених земаља као најутицајније средство за снажење и освежавање.

Снажи тело.

Јача мишиће.

Може се добити у апотеци и дрогеријама.
Брошире бадава и франко разашиље
BAUER & Cie., Berlin S. W. 48.

1681 6—12

KALOGÉN

Бразајеве Француске раније
КРЕМ ЗА ЗУБЕ је на јбоље.

96 4—40

Реуматична

костобоља, пробадање, севање, болови у зглавковима не муче нас више од како употребљавамо Фелеров Елса-флуид, који сигурно дејствује. Једно туге на пробу франко 5 кр. Поручујте од E. V. Feller in Stubica, Centrale No. 105. (Agramer Kom.) Ида.

П. Н.

Поштованом грађанству Новог Сада и околине стављам на повољно знање, да сам купио кућу хотел

Код „Беле Лађе“

У НОВОМ САДУ

који ћу модерно преоправљен, са свима удобностима уређен даље водити и оригинално

ПИЛЗАНСКО ПИВО

ТОЧИТИ

абонирце пак на кост, како у хотелу тако и ван хотела радо примати.

За многобројну посету молећи остајем

са поштовањем
Ђура Зурковић
хотелиер.

1519 10—20

ЦАРСКО КУПАТИЛО (Császárfürdő) у Будимпешти

Летња и зимња лековита купка, својина мађарског калуђерског реда „милосрдника“. Сумпоровито топло лековито купатило првог реда; парна купка са модерним уређењем, удобна блатна купатила, базени за пливање, турске камене и мраморне купке; парна, са суморном киселином и електризованом водом купатила. Начин лечења пићем и удисањем 200 удобних станова. Солидна послуга, умерене цене. Проспекте бадава и бесплатно шаље

205 1—14 УПРАВА.

КУЋУ у ПАЛАНЦИ

у којој се налази БИРЦУЗ, КАСАПНИЦА и ДУЋАН, уједно са 4 собе, келнерај, 2 кујне, штала, кулаз, шупа, ајнфор, обор за свиње и два бунара, подрум испод куће са намештајем како за бирцуз тако и за касапницу, продајем из слободне руке. Кућа се налази на ћошку Старе и Немачке Палавске бливу железничке станице на главном друму. Услови за купца повољни. Упитати власника куће.

Новака Ћирића
Ó-Palanka (Bačka).

206 1—6

ЈЕДАН ВЕЛИКИ СТАН

за издавање.

У ТЕМЕРИНСКОЈ УЛ. БР. 12.

на I. спрату 6 соба, кујна, соба за купање, комора, подрум и таван. У истом стану је и гас уведен.

202 1—1

134. szám
mérn. 908.

Árlejtési hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város törvényhatósági mérnöki hivatala árlejtést hirdet

kbl. 1300 Jm $^{60}/_{90}$ cm méretü betoncsatoma építésére Az 5% bánatpénzről szóló nyugtával ellátott ajánlatok 1908. évi márczius hó 6 án délelőti 10 órájáig Ujvidék szab. kir város tanácsi iktatójában benyujtandók, a mikor a beérkezet zárt, ajánlátok nyilt tanácsülésen fognak felbontatni. Később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A részletmivelet és vállalati feltételek nevezett hivatalnál betekinthetők.

Ujvidék 1908 évi február hó 28 án.

A tvh. mérnöki hivatal vezetője
Orbány
műszaki tanácsos.

208 1 1

Милисав Марковић

црквени сликар из Београда

у Панчеву

Алмашијева улица бр. 81.

Јавља славним српским црквеним општинама и г. г. свештеницима, да прима и у својој творници израђује нове **иконостасе**, према свима могућим плановима и нацртима, прима **декорисање и живописање зидова** у црквама, **свете иконе** израђује у српском православном стилу, прима и израђује **литијске барјаке, рипиде дарохранилнице** и све што као украс за наше свете православне богомоље потребује.

Као уметник црквеног сликарства до сада има урађених **47 цркава у Србији, 5 у Бугарској и три у Војводини**, сада се налази у Панчеву, где му је поверена израда **иконостаса декорација и украс зидова на св. преображенској цркви.**

Све горе поменуте радове прима и израђује без конкуренције, за све радове пред стручним напохвалбама гарантује.

203 1—10

СПЕЦИЈАЛИТЕТ
у
БЛУЗАМА И ЖИПОНИМА

у помодној трговини
КАРЛА КРОНА СИН
Нови Сад „Код златног јелена.“

183 1—8

Изашла је из штампе књига:

Бој на Косову — Сеоба Срба — Црна Гора.

КРИТИКА РУВАРЧЕВЕ ШКОЛЕ.

Ово су управо подлисци, које сам штампао у „Застави“ под именом „Неродо љубива Историја“, само дотерани и проширени.

Књига износи ос ам штампаних та бака велике осмине на финој хартији и кошта 2 круне.

Препродавци и књижари за готов новац добивају 25% рабата.

Поруџбине и новац молим да се пошљу на адресу г. **Косте Лере**, (**Нови Сад**.)

Нови Сад, јануара 1908.

Јаша Томић.

Стечај.

Српска православна црквена општина сакулска, усљед решења своје редовне скупштинске седнице 18 (31) октобра 1907. год. и усљед одобрења славног епархијског административног одбора вршачког, 4. (17.) децембра зап. број 693 Е. 1894. П. 95. ex. 1907 год. расписује стечај за

прављење нове литије

тамошње цркве.

Рад је процењен 900 круна. Копља су црквева, само се имају офарбати; литија ће бити 2 метера ширине и 3 метера дужине. Лицитација на мањак ће се одржати 2. (15) марта 1908. године у 2 сата после подне. Лицитанти имају своје мустре за литију донети.

Црквена општина задржава себи право, да бира између присутних подузимача, коме ће свој рад поверити, задржава себи и то право, да може захтевати и стручњачки преглед преко свршене радње, ако за нужно нађе.

У Сакулама (Тор. Сигет) 11 (24) фебруара 1908. год.

Жива Фишћан — перовође. **Миша Јаношев** — председник.

Стеван Првулов — одборник

Скупштинари: Тоша Дабић, Милан Радованчев учитељ, Милош Анкић и Сава Увалин.

198 2—2

!!! КАШАЉ !!!

ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ. | ПРОМУКЛОСТ.

до сад сигурно опробано средство Франклове пилуле (погачице) лечнички препоручено. Врло пријатан укус. 1 велика кутија 2 кр. 40 пот. Две кутије шаљу се франко. Може се добити у апотеци

Frankl Antal

1632 9—40 Szeged, Felső város 30.

Каламљене лозе

са жилама по умереној цени имам следеће врсте на продају:

2500 ком. португизера, — 1200 ком. беле ранке, — 1200 ком. беле сланкаменке. 2000 ком. црвене сланкаменке, — 2000 ком. ризлинга, — 7000 ком. беле племенке, — 8500 ком. црвене племенке. Дивјаке са жилама и без жила порталиса и монтикуле до 20.000

Д. Седмаков
у Тителу.

176 8—16

ПОЗИВ

на

XXVI. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

ПРВЕ СРПСКЕ ЗАДРУГЕ

ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ

У СИЛБАШУ

која ће се одржати 8. марта (24. фебруара) 1908. г. у два сата по подне у просторијама српске православне женске школе.

ДНЕВНИ РЕД:

1. Извештај управног и надзорног одбора о раду прве српске задруге за међусобно помагање и штедњу у Силбашу.
2. Давање опросница управном и надзорном одбору.
3. Предлог управног одбора о подели чисте добити.
4. Избор управитеља, подуправитеља, и десет чланова у управни одбор и три члана у надзорни одбор.
5. Избор три члана за заменике управном и надзорном одбору.
6. Избор једног члана из управног одбора који ће са управитељем и подуправитељем задружну фирму потписивати.
7. Предлог управног одбора за отварање XXII кола.
8. Евентуални предлози.
9. Избор три члана за оверовљење скупштинског записника.

У Силбашу, 24. фебруара 1908.

УПРАВА.

БИЛАНЦИЈА

ПРВЕ СРПСКЕ ЗАДРУГЕ ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ

У Силбашу

Имовина. за год 1907. **Дугови.**

	Круна	п.		Круна	п.
У готовом 31. дец. 1907.	13134	28	Деон. главнице XVIII. кола	11310	96
У обвезницама — —	260272	—	„ „ XIX. „	8254	80
У предујмовима — —	7665	—	„ „ XX. „	6016	80
У вредности заводске куће	7100	—	„ „ XXI. „	4149	60
У вредности намештаја —	60	72	Улога — — — —	68953	65
			Реесконт — — — —	182000	—
			Резервног фонда — —	2372	60
			Збрисана деонич. главница	1220	02
			Тантијема управи — —	395	35
			Чиста добит за деобу 1907.	3558	22
	288232	—		288232	

Губитак. **ПРЕГЛЕД ГУБИТКА и ДОБИТКА.** **Добитак.**

	Круна	п.		Круна	п.
Конта државног пореза —	633	46	Конта камате — — —	22542	38
„ општинског трошка	310	81	Конта писарине — —	3966	99
„ разних трошкова —	1027	07	„ опомена — — —	265	50
„ чиновничке плате	940	—	„ глобе — — —	116	04
„ реесконт камате —	16933	60	„ уписнине — —	100	08
„ камате исплаћене на улоге — — —	385	79	„ кирије од заводске куће — — —	384	—
„ капиталисана камата на улоге — —	2562	36			
„ порезном звању пристојбе — — —	189	05			
„ резервног фонда —	439	28			
„ тантијема управи —	395	35			
Чиста добит за деобу 1907.	3558	22			
	27374	99		27374	99

У Силбашу, 31 децембра 1907. год

Лазар Михајлов с. р., управитељ. **Тима Арсенин** с. р., књиговођа. **Данило Гаврилов** с. р. благајник.

Живан Лешков с. р., Милош Гаврилов с. р., Неца Лешков с. р. Сима Коларић с. р Панта Туцић с. р., Миливој Пајић с. р., Лазар Барачанин с. р., Гавра Вукадинов с. р. Миша Кралик с. р.

НАДЗОРНИ ОДБОР:

Младен Нинков с. р. Лазар Пејак с. р. Аврам Тошков с. р.

199 1—1

ПОЗИВ.

„Српска Туријско-Надањска Задруга за помагање и штедњу у Турији“ намерна је да оснује друштво под именом

„УТЕХА“

које ће бити утеха многој ојађеној породици.

Смртни смо људи. Не знамо када ће доћи по нас неумитна смрт; када ћемо се растати са својим најмилијим на овоме свету. Знамо врло добро, да смрт долази у неочекивано време; знамо, да је тада сва кућа збуњена; хоћемо и ради смо свога самртника достојно да сахранимо. За све то треба трошка, треба новаца, па ако случајно баш у онај мах немамо, онда је жалост двострука, онда је брига голема и преголема. Стога смо намерни, да оснујемо посмртничко друштво „УТЕХА“, које ће бити рука помоћи при невољи већој многој ојађеној породици.

Друштво се оснива са задатком, да после смрти свог редовног члана исплати назначеним наследницима К. 1000.— словом **ЈЕДНУ ХИЉАДУ** круна у име помоћи.

Чланом може постати без разлике вере, народности и пола, сваки грађанин угарски, који је без прекорног владања, а који је достигао 20 ту годину и није прешао 53-ћу годину свога живота. Малолетни могу бити само дозволом својих родитеља или тутора примљени. Код оснивања може управа изнимно на основу лекарске сведоџбе примити за члана и од 65 година.

Да би и сиромашнији сталеж могао бити члан, то је цена ниска и незнатна.

Сваки је члан одмах при пријави дужан положити:

а.) 2 круне 50 потура уписнине,

б.) 1 круну у име редовне годишње чланарине,

в.) 50 потура за чланску књижицу.

г.) По смрти појединог члана у редовним приликама 2 круне, а приликом заразних болести 3 круне посмртнине.

Број чланова је најмање 500, а највише, 601, и друштво ће отпочети рад дозволом министарства чим се пријави 500 чланова, с тога свако, које рад својој породици добра да учини, нека се пожури са уписнином од 4 круне, да би се накупио довољан број, како би се друштво могло основати и почело радити — **јер је час умрли неизвестан, па нека смо спремни!**

Уписне табаке, као и уписнину ваља путем поште слати на адресу: **Maletaski Krszta tanitó, Turja** (Bács-Bodrog megye).

Што пре тим боље! — Што је добро, ваља усвојити!

У Турији 2. фебруара 1908. год.

Управа Српске Туријско Надањске задруге за потпомагање и штедњу
КАО ОСНИВАЧКИ ОДБОР.

181 3—3

ПРИПЛОД!

Чистокрвне (Vollblut) **беркширске пасмине свиња**

Имам прасица целе године од 10 недеља

Имам супрасни крмача исте пасмине.

Имам нерастова разне величине исте пасмине

на продају.

Свака доживљена недеља прасица кошта 3 К.

Ко жели имати нека се обрати на

Милана Жигића
Земун — Батајница

921 49—50

Само једанпут у години пије се у Минхену

Салваторско пиво Б. ПАУЛАНЕР

а у Новом Саду од 23. фебруара о. г. у ресторацији **Кополовића бивша Хукова кавана.**

Љубазно позивам штоване госте доброг пива на тај изврсни производ и јамчим за изврсну послугу

С поштовањем

Кополовић
гостионичар.

173 2—10

Футошка ул. (Rakoczi Ferencz) бр. 4.

ПОМОЋНИК

за струку кратке робе, одлична снага, може одма добити место.

Josef Grosz
у Белој Цркви
(Fehértemplom.)

168 3—3

ЗА ЈЕДНУ НОВООТВАРАЈУЋУ
ПОМОДНО-ГАЛАНТЕРИЈСКУ И КРАТКЕ РОБЕ
трговину
ТРАЖИМ СЕВИ „КОМПАНИОНА“,

који располаже у готовим са 4000—5000 круна. Обратити се до 5. марта на

Славка Нинковића
у Вел. Кикинду.

180 3—3

Лепота.

Најпреча жеља сваке даме је несумњиво: што лепша да буде, а да би могла постићи тај циљ, она узима сваку прилику маже лице са невероватним средствима, што у највише случајева има за последицу, да лице уместо лепше тако сатари, да после треба дуго времена и врло пажљиву негу док се лице опет поправи.

Једино у свету постојећи успех арадског апотекара Клеменса пл. Фелдеша са свијем Маргит-Кремом особито признат у Француској и Немачкој који је постигао, многе људе наводи да подражавањем овог светско-признатог нешкодљивог и против сваке нечистоће лица, сунчаних пега, бубуљица, флека и т. д. јединог чудноватог дејствујућег средства. Наравно, да то ником није пошло за руком, јер тајну пр извађања Маргит-Крема искључиво само проналазач и произвођач познаје, који ту тајну за себе чува и препарат сам справља. Зато је **Маргит-Крем** увек једнак, израда пак најбрижљивија ради чега је дејствао брзо и сигурно. Зато се озбиљно свачо опомиње да лице са свакојаким мастима не маже, већ да употребљује таково средство које је од енглеских, американских и француских славних лекара препоручено као **једино сигурно, успешно нешкодљиво средство ради очувања лепоте.** То светско признато средство за лепоту је **Фелдешов Маргит Крем**, који већ по употреби од 4—5 дана кожу лица савремено преображе, сунчане пеге бубуљице, флеке, митесере, црвенило на лицу и рукама одклања, лицу идејалну лепоту, свежину и младалаштво даје. При томе је **Маргит-Крем** сасвим нешкодљив. Једна тегла кошта 1 Круна; **Маргит-Сапун** 70 потура и **Маргит-Пудер** (бео, роза или крем) 1 Круна. Сва ова средства могу се сепаратно употребљавати. — **Фелдешов Маргит-Крем** може се читавом свету у свакој већој апотеци добити. Ако пак где год више на стоваришту не би било онда се треба обратити управо на проналазача:

Clemens v. Földes
Apotheker in Arad,

ГЛАВНА СТОВАРИШТА у Новом Саду: у апотекама Карла Гровингера, Гавра Плавшића, Јована Вујића и у дрогерији Оскара Клајна. 195 1—5

У свету прослављено

салваторско пиво!

ИЗ ПИВАРЕ ПАУЛАНЕРСКОГ КАЛУЂЕРСКОГ РЕДА
код „SALVATOR KELLER“

у Минхену, може се у бурадима и флашама док траје залиха код мене дотити

ЂУЛА БАУЕР

Нови Сад
велика трговина с пивом

172 3 5

ИМАМ НА ПРОДАЈУ

врбови дрва 60-70 хвати,

на дунавцу. Цена од хвата 14 круна. Обратити се на администрацију „Заставе“.

179 2—2

ЦИГАЉА И ЦРЕПА

може се стално добити на циглани

Душана Теодоровића

у СТ. СИВЦУ.

Пошто ми је циглана у близини **железнице а поред канала,** то сам у стању како железницом, тако и лађом ма на коју страну веће количине уз врло повољне цене разашиљати.

189 2—10

„Српско Братство“

једина је задруга, која поред исплаћивања посмртнине од 1 000 или 2.000 круна води бригу и о сирочади. Срби родитељи, ма које вјере били, будите што прије редовни чланови; а имућни се Срби моле, да буду пријатељи српске сирочади, па да се упишу за добротворе (који само једном плате 100 круна) или за подупираче (који сваке године плаћају 6 круна). Уписе прима Управа (Zagreb, Ilica br. 7.), а и повјереници, гдје их има.

12 22—50

ШТАМПАРСКИ НАМЕШТАЈ!

Продају се две мало употребљене американске **штампарске машине** (Schnellpresse) Ангеровог система и око 700 кг. слова разне врсте за **2600 круна.**

BECK IGNACZ
Vácz.

197 1—2

КО ЖЕЛИ

у загребачким или ванзагребачким листовима те календарима и пригодним књижицама

ОГЛАШИВАТИ

нека се потпуним поуздањем обрати на

ЗАВОД ЗА ОГЛАШИВАЊЕ
К. ВРАНЕШЕВИЋ

Загреб, Зрињски трг 19

Телефон бр 848.

186 5—7

I-а КИСЕЛА КУПУСА

100 кила бруто 10 К 50 пот. Краставци једна доза 13 К. Пеферони 16 К, са поузећем разашиље из места **Ant. Linek** Znaim.

102 8—10

Преч. г. г. свештеницима

јављам, да је изашла из штампе моја књига:

Празничне ПРОПОВЕДИ

за целу годину

У књизи има 38 проповеди, — дакле уз многе празнике има и по две проповеди.

Цена је књизи у фином и јаком платненом увезу 3 круне и 30 филира (три и по динара). С поштарином 20 фил. више.

Недељних проповеди немам више ни једног примерка ни од једне свеске.

У Осеку (Славонија).

свешт. **Александар Живановић**
кр. професор

165 2—5

ПРВА ХРВАТСКА

ТВОРНИЦА

стројева и ливаоница жељеза д. д. у ЗАГРЕБУ

ДОБАВЉА НАЈЈЕФТИНИЈЕ И БРЗО

СТРОЈЕВА

за произвађање ЦЕМЕНТНЕ РОБЕ.

Столове за цементне трепове на утор по најновијим калупима. Калупе за цементне цеви сваке величине.

Комплетне уређаје за цигљане, састојне делове за кружне пећи. Трансмисије, дизала, жељезне конструкције, ресервоире потребштине за водовод и канализацију

ЛИВАНУ РОБУ

из жељеза, црв. меди и месинга. — Преузимље

ПОПРАВКЕ ЛОКОМОБИЛА, МОТОРА СВИХ ВРСТИ, КОТЛОВА И ЛКОСАИХ РАЗНИХ СТРОЈЕВА.

122 2—18

КАШАЉ

ко своје здравље воле, треба да се чува од кашља.

5245 нот. овер сведоџбе доказују за велики успех

КАЈЗЕРОВИХ
ГРУДНИХ КАРАМЕЛА
сатријеле.

Лекарски опробане и препоручене против **кашља**, промуклости, **катара, крвавости и катара у ждрелу.** Пакет 20 и 40 нов. Дозва 80 п.

Добија се у Новом Саду код *Стојановића и Радовановића и Љ. Стефановића Сика; Деадато апотека* Петроварадин; *Антон Каинис*, Ивањица; *К. Пероš* Баваниште; *Јос. Хондла*, Рума; *Стевана Штрасера* Карловци; *Аугуст Вагнера*, Добричево; *Павла Вујашковића*, Митровица; *Стевана Херцега* апотекара код „Орла" Н. Сад. 1356 18—20

НОВА КОЖАРИЈА.

Частим се обавијестити сву господу сбртнике као: постоларе, опанчаре, папучаре, ременаре, седларе, ђурчије и т. д. у опће сваког који кожама ради, да сам отворио добро сортирану трговину кожа и горњих дјелова, те сам у стању јефтиним ценама и великим избором сваког солидно послужити.

Особито ћу пазити на ванске наруџбине, које ћу увијек што брже и јефтиније извршити.

Препоручујем се са велештовањем

Саламон Фишхоф
Вуковар.

1651 14—25

СА ЕЛЕКТРИЧНИМ ПОГОНОМ
УРЕЂЕНА ФАБРИКА
Г. СКРБИЋА
ЗАГРЕБ, Илица бр. 40.

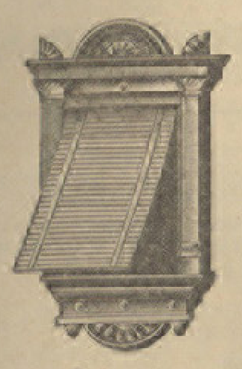

препоруча своје на гласу солидне и јефтине жалузије, дрвене, ткане и платнене ролете, жељезне и дрвене капке за прозоре и дућане, те моли што више пажње поклонити овој домаћој фабрици.

Цијеници и прорачуни бадава.

117 3—50

За јесењу сезону
стигао ми је врло богат избор
у женској и мушкој конфекцији

као и највећи избор у женским костимима, шосовима, свиленим, вуненим и батистаним блузама, све по најмодернијем, најукуснијем и елегантнијем енглеском и француском крају.

Послуга је уз **НАЈУМЕРЕНИЈУ ЦЕНУ** код српске фирме

П. Н. Момировића
у Новом Саду,
Главна улица бр. 3.

1020 30—52

500 круна плаћам ономе, кога заболе зуб или коме смрди из устију након трајне употребе Вартилине воде за зубе. Цијена је бочица 70 филира (поштарина посебно 95 филира)

Ed. Bartilla - Winkler
Wien, 19./I. Sommergasse 1.
Добива се у свим лекарницама.
У Новом Саду код **В. К. Грозингера**
Фрање Јосифа трг.
Захтевајте свагдје, изричито Вартилину воду за зуб. Пријаве о потворењу награђујем.
У мјеста гдје се ова не може да добије, шаљем 7 бочица за К 5·20 просто од поштарине. 168 89 28—

ТРЕБАМ
семена граорице (вике)!

Ко има да прода преко једног вагона, чисте без зоби и смеше, од године 1907., нека пошаље понуду до **1. марта п. н. к.** са ознаком цене на адресу:

Rad i Pazar 21, Postrestante
Ruma.

137 3—4

Недостиживо средство за негу лица и руку јесте

1525 21—100

једино прави са свим нешкодљиви Silva crem. Одстрањује суједице мрље, сунчане пеге и све остале нечистоће. Најсигурније средство. Може се и у јутро после прања рабити. 3 теглице 4 крунбез даљег трошка ако се новац напред пошље. Где се не би могло добити на ручује се из

лекарне Салватор А. Козјак Рума.

Новац на амортизацију

може се добити код једне од највећих хипотекарних банака, коју ја заступам на 10, 20, 30, 35, 38 и 50 година **уз врло јефтину камату — Банка нема права да отказује главницу нити камату да подиже**, на против дужник може увек у **6 несечном отказу дуг свој отплатити.** Већ постојећи дугови са високом каматом, могу се **слободно од биљеговине, уз јефтину камату конвертирати.**

Ко треба новаца нека се са пуно поверења обрати на већ 12 година постојећу

Банкарску кућу
Бернат Франкл
Нови Сад, Јелисаветин трг бр. 2.
166 2—10 поред крал. бележника.

ЛИБМАН и ТОТОВИЋ
НОВИ САД

Житна пијаца бр. 1,
Ђурчијска ул. 37.

ТЕЛЕФОН
бр. **159.**

ФАРБАРА

ВЕЛИКО стовариште гипса, цемента фирнајза, лакова, туткала, пемзле, паркетпасте и разног материала, по врло умереној цени.

БРЗА И СОЛИДНА ПОСЛУГА!

769 28—50

КУЋА
ЗА ИЗДАВАЊЕ ИЛИ ЗА ПРОДАЈУ
у РУМИ.

Кућа је на добром месту, складна за становање, састојећи се из осам соба, кујном и осталим потребним просторијама.

Поближња извешћа даје власница

Агнеза Гашпарац
Св. Стефанова улица бр. 119.
у Руми.

187 1—4

Kalmár & Engel
творница моторских машина.

Складиште: V. Lipotkörut 18, **Budadest VI.** Творница: VI. Üteg u, 19.

препоручује ради вршидбе као и за млине своје једноосне бензин-моторе, бензин-локомобиле, као и моторе, које у лаче гас, које се могу V. Lipotkörut 18. увек у раду видети.

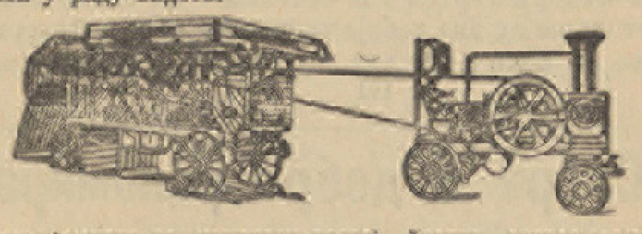

Пуно јамство за извршан вршај. Једина досадања новина. Ови мотори, који тачно раде а са пре том конструкцијом могу се од сваког нестручњака лако водити.

Ценовници бадава! Јефтине цене!
И на отплате! 1555 11—26

ВЕЛИКА
ПАРНА ШТАМПАРИЈА И КЊИГОВЕЗНИЦА
ЂОРЂА ИВКОВИЋА
У НОВОМ САДУ
дунавска улица, у својој кући

снабдевена са 8 машина, које креће **гас мотор** а уређена **најновијим модерним и сецесије словима, украсима и шарама сваке врсте** израђује најсавршеније све **штампарске и књиговезачке послове** брзо, тачно и на највеће задовољство, а све по цени јефтиније него игде. 71 5—52

Моли за многобројне наруџбине.

„КРОАЦИЈА"
ОСИГУРАВАЈУЋА ЗАДРУГА У ЗАГРЕБУ
утемељена године 1884. по опћини слоб. и кр. глав. града Загреба

● једини је домаћи осигуравајући завод. ●

Ова задруга основана на узајамности, том прокушаном и најчвршћем темељу, прима уз врло повољне увјете следеће врсти осигурања.

1. НА ЉУДСКИ ЖИВОТ: а) осигурања главнице за случај доживљења и смрти; б) осигурања мираза; в) осигурања животних рента; све то у разноликим пробитачним комбинацијама

2. ПРОТИВ ШТЕТЕ ОД ПОЖАРА: а) осигурања свих врсти зграда (кућа, господарских зграда, творница); б) осигурања свих врсти покретнина (покућства, дућанске робе, господарских стројева блага итд.); в) осигурања пољских плодина (жита, сена итд.).

3. Осигурања стаклених плоча против разлупања.

4. Осигурања против незгода сваке врсти.

Јамчевна главница задруге 1 милијон круна. Годишњи приход премија и пристојба преко 760 000 К. Листница обвеза задружних чланова 2,732 483 37 К. Посебне причуве 300 000 К.

Изплаћене одштете у пожарном одјелу 2,150.608 13 К.

Поближе обавести даје

„КРОАЦИЈА".
Генерално заступство Осек, капуцинска улица
Густав Кауниц
и сви месни повереници. 73 2—12

● Способни аквизитни примају се и врло добро хонорирају. ●

оним срезовима, који другог дана бирају. Исто су то урадили и 1906. године. Тим извештајима не треба веровати. Ми ћемо се постарати, да својим читаоцима дадемо тачан извештај. Не дајте се, бирачи, заварати.

*

Пишу нам из Ердута: Наш попа је самосталац и много би се заузео за самосталског кандидата Ш. Поповића, али не стиже од домаћих послова. С тога су овамо дошли свештеници дањски поп Лујо и католички поп Јова. Много су мутили, али једва су зад били неколико похрваћених Немаца. Кад ти свештеници тако раде, није чудо, што се тужe, да су при свећењу водице у невреме добили место шунке сув чокот у торбу.

*

„Narodna Obrana" против Срба. Осечки правашки лист грди радикале, што су дањске земље дали под закуп Србима и прети, да ће Шокци већ показати радикалима на избору своју моћ. Сви ће они гласати за самосталца Шандора Поповића. „Narodna Obrana" грми, да ће удружени Чивути, Немци и Шокци показати, ко су и шта су они, па бирати самосталца. Па знамо ми то, да Срби неће гласати за самосталца, јер он и није српски кандидат. „Narodna Obrana" љути се, што су Срби узели под закуп земљу српске патријаршије. Зар им то не сме да буде! Ето какви су нам пријатељи Хрвати. И то нам сведочи, да су се самосталци здружили са нашим највећим душманима, који би нас попили у кашици воде, кад би могли. Они би хтели, да српска патријаршија не даје земљу Србима, да би се што пре расселили. Овако писање „Narodne Obrane" отворило је очи свима Србима. Стога ће сви гласати за радикалног кандидата дра Новака. Шандор Поповић нека иде међу србождере, јер је тамо његово место.

*

Пишу нам изЕштина: „Србобран" је донео допис, у ком се хвали дочеком самосталског кандидата Манојловића а грди Милу Рајковића, што је Манојловића довео у забуну. Верујемо, да им је непријатно било, кад је Мила Рајковић питао Манојловића за уређивање хрватског листа „Pobratima", који је радио на томе, да се Срби ђаци похрвате. Зној је пак облио самосталце, кад је Манојловић признао, да није могао говорити у почаст Змају, јер му је забранио Павић. Бадава изврће самосталски дописник, од белог не може направити црно. Радикални кандидат Савић држао је врло леп и стваран говор, који је трајао пун сат. Његов је говор у народу изазвао бурно одушевљење, а присутни самосталци ждерали су се од чуда. Нарочито кад је М. Клицин изнео разлику између радикала и самосталаца у раду на народно црквеном сабору. Присутни су одушевљено одобравали рад радикалне странке, а осуђивали самосталце. Присутни самосталци ћутали су, јер је све тако, као што је Клицин изнео. Но он је изнео, да је хрватска коалиција неискрена. Споменуо је рад бана Мажуранића и Бадајеву наредбу против ћирилице. Кад је питао ко је именовао све досадашње банове, самосталци ником поникоше. Коалиционашки листови деру се, да Раух није законити бан, а њихови прваци иду му на поклоњење, а праваш Кукуљевић му честита. На то је самосталац Кајгановић учитељ из Вазића, приметио, да је Кукуљевић рођак Раухов, а прваци су морали ићи законитом бану. Али даму је Раух рођени брат, ако је по њиховом мишљењу измећар, не сме му честитати, нити му желети успеха у раду, одговорио је Клицин уз бурно повлађивање бирача. Затим је још изнео и то, да је загребачки начелник био код бана, чим је изабран и да га је правашки главни орган узео у одбрану, јер да је то чинио у интересу града Загреба. Радикалним правцима замера се што су на позив отишли бану Рауху. Зар је интерес града Загреба важнији од интереса српског народа! Хрвати смеју ићи бану, а Срби не. Оне треба да извлаче кестење из ватре и да буду путуџије. Народ је бурно одобравао а Кајгановић се изгубио. А што прича да је он очитао: Шта је радикална странка тражила за српски народ од Векерла и Рауха, кад је склапала савез, то је проста измишљотина. Валда је мислио да пита, али му је реч застала у грлу те се изгубио благовремено, јер није могао да гледа оно велико одушевљење Срба бирача. Од присутних нико није чуо то питање.

*

Пишу нам из илочког среза: Радикални кандидат Влада Савић био је у недељу у Лединцима и Раковцу. У оба је места лепо дочекан. Његов програмни говор изазвао је свуда велико одушевљење. Избор радикалног кандидата осигуран је уз прилог свима омиљалицама самосталским.

*

Застрашивање бирача. Пишу нам из Митровице: У нашем магистрату издају изборне исказнице и сваког питају за кога ће гласати? Кад је један наш бирач рекао, да ће гласати за радикале, запретила су му господа чиновници, нека добро размисли шта ради! — Зар то није застрашивање бирача? Молимо све једномишљенике, да сваки такав случај утврде и јаве дру Красојевићу, који ће повести тужбе и дотичне мандате оспорити у сабору, да се види, кога влада помаже и чиме. — Бирачи, немојте се застрашивати! Напред у име Божије, по исказнице, а на дан избора сложно на биралиште.

У

*

Ала су јефтини самосталци. Пишу нам из Ирига: Код нас у Иригу има за четири круне самосталаца. Тај је општински одборник, ласкави господин Лука Цвејковић, који помоћу општинског чиновништва из општинске благајне туђу зараду дижe. Овдашњи кидарски стручњак, а по томе и вештак у чишћењу бунара, Милош Милић, прошле године у месецу септембру, чистио је два општинска бунара са погодбом 14 круна од једног бунара. Док је сиромах Милош са потписаном намером од 28 круна до општинска благајне дошао, дотле је већ господар одборник од господина благајника 4 круне за своју корист дигао. Милош се ради 4 круне притужи господину начелнику, племенитом Рогулићу. Овај га срдачно прими и преведе га г. Јанковићу, те се ова тужба у записник прими. До сад се Милошу обећавало да ће путем закона добити своју зараду, а данас се вели, да он иште лепо од њега. А зашто? Јер они не могу сад с њиме законито поступати, пошто им треба да кортешују за самосталну странку. А како је он благобрезобразан, то њему бар на обућу нек буде. Овде опомињемо неке наше грађане, да паде на агитора самосталне странке, јер и они су с њиме неприлике имали и њега опљувкали, а нечу се пак довикује, да се изује, обућу нек да чија је, па нек боо кортешује. Довикујемо и нашој општинској господи, да паде на ред и закон, па да Милош што брже дође до своје 4 круне, јер и њему и његовој сиротој дечици треба хлеба, одела и обуће.

*

Финансијски чиновник као кортеш „Ustavnost" добија извештај, да пригледник финансијске страже кортешује за бившег подбана Николића. Бирачима говори, да грађани неће смети пећи ракију, изгубиће свe задање дозволе, па неће имати више права ни на со, ако буде Красојевић изабрат. Ако гласају за Николића, добиће право да саде дуван, моћи ће бесплатно пећи ракију, снизиће се порез и т. д. Он кортешује у свом згњу, а свој поступак према странкама удешава према томе, да ли се признају радикалима или коалиционашима. — Против тога господина треба поднети пријаву.

Откуд самосталцима новаца?

Пишу нам из Загреба: Самосталци су послали велики број свеучилишних ђака у све срезове и то не само у оне, где они кандидују, него и у оне, где кандидују хрватски коалиционаши. Сваки је од њих добио потребну своту за путни трошак. Осим њих послати су и други кортеши. Памфлети против радикалне странке растурују се бесплатно у хиљадама примерака, „Србобран" исто тако. Коалиција троши такођер много на изборне циљи. Откуд ти новци, питају многи. Из Бечa су стигли. Даље не питајте, јер све разумете.

Србија и градња дунавско-јадранске пруге

Српски посланик у Паризу изјавио је пред дописником немачког листа „Берлинер Цајтунг ам митаг", да ће Србија ових дана учинити кораке, да добије од порте допуст за градњу пруге од српске границе кроз турску област. Намеравана дунавско-јадранска пруга полазиће од Прхова или од Радујевца на Дунаву, па ће ићи тамочком долином до граничног места Мрдара. За наставак пруге од Мрдара кроз турску област треба Србији допуст од Турске. Даље је рекао српски посланик, да је српска влада о тој својој намери известила и аустро-угарску владу, и она се томе не само није противила, већ је шта више обећала, да ће тај предлог и од своје стране потпомоћи. И друге силе су обећале своју помоћ.

О новом руском конзулу у Будимпешти.

Петроградски лист „Рус" доноси врло занимљив чланак о именовању грофа Мурајева за руског конзула у Будимпешти. Врло је значајно, што је за конзула у Будимпешти постављен дипломата тако високог ранга. Тиме Русија признаје Угарску за такову државу, која је достојна, да у њој има руски посланик, а не само конзул. Русија хоће да исправи погрешку, коју је учинила 1848. године, те да успостави добре односаје са Угарском. Угарска има сада пред собом нову Русију и нов руски народ, који осуђују држање Русије у 1848. години. Овај је чланак изазвао велику сензацију у Европи.

Атентат против престолонаследника Данила

„Босније Пост" јавља, да је прозор на купеу, у ком је седео кнез Данило и супруга му Милица, разбијен на прузи између Чапљине и Габеле, али то није било уперено против њих. Једно пастирче бацило се каменом, а кнез Данило и супруга нису то ни приметали. У Херцеговини се то често догађа. Кнез Данило и супруга му стигли су сретно и Беч, а путовали су преко Сарајева. У Сарајево су стигли у вече и ту се бавили 1 сат.

Прелаз у православље.

У Рацмаљу близу Трста води се већ од дужег времена распра око тога на ком језику да се служи у цркви. Становници Словенци, тражили су да се служи на словенском језику. Папа је коначно одбио ту молбу, те становници прешоше из католичке у православну веру.

Саборски одбор

Саборски одбор сазват је за 19. фебруар (3. март) о. г. ради извршења потврђених закључака српског народно-црквеног сабора.

Време.

Према телеграфском извештају од 25. фебруара, може се очекивати променљиво, јужно топло и киша.

Главни уредник: Јаша Томић.
Одговорни уредник: Константин Брадваровић

ПРИПОСЛАНО.*)

Отворено писмо мојим радикалима!

Драга браћо! Свима Вама сигурно је познато, да сам ја позвао Жарка Станића, велепоседника у Вери, који станује у Вуковару, да за 8 дана докаже своје лажије са сведоцима. Он је писао, да сам ја ждерао пиво и вршиле мукте, којим части владин кандидат Максић, а била му је намора, да мене јавно пред публиком како морално тако и материјално утуче.

Али шипак стари куме, лажија далеко заостаје иза истине.

Пошто поменути Жарко Станић у отвореном року није се усудио доказивати што дакако и доказати не би могао, то Вам драга браћо радикали јављам да сам из овога јавнога процеса сасвим чист и светао изишао, а сам Жарко Станић упрљан остаде, јер је кукавички одустао позив на доказе. Тиме је признао да је нитков и лажа највећег калибра либералскога. Оволико истини за вољу а и Вама, г. Жарко, просто стоји и даље лагати, јер у лажи налазите себи храну. Одговорност носим ја целу.

Вуковар, 10. фебруара 1908.

Никола Бингулац, кројач.

*) За ствари под овом рубриком не одговара уредништво ни у ком погледу.

КРОМПИРА

роза рана, бела, жута, лука црна и бела (зелени) поврћа, пуди нагонима најјефтиније

Александар А. Мудрок

46 20— Митровица (Срем).

РАДЊА ЗА ПРЕДАВАЊЕ.

Мешовита радња на врло добром месту у Новом Саду са лепим прометом, предаје се ради већег предузећа. За преузимање радње потребан је капитал од 2—3 хиљаде круна. Иста радња предаће се само Србину.

Обратити се на власника

Ђоку Мољца

152 8—3 гвожђарска радња

Нови Сад, дунавска ул. 24.

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.